

BOYAMA SONRASI POLİESTER/VİSKON/ELASTAN KARIŞIMLI DOKUMA KUMAŞLARDA HASLIK İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Onur BALCI

R. Tuğrul OĞULATA

Çukurova Üniversitesi, Tekstil Mühendisliği Bölümü, 01330, Balcalı/ADANA

ÖZET

Farklı boyama ve ard yıkama proseslerine sahip karışım kumaşlarda, tüm boyama prosesleri tamamlandıktan sonra mevcut haslık değerlerini iyileştirmek güç ve zahmetli bir iştir. Çalışmada seçilen Poliester/Viskon/Elastan karışimli kumaşın bazı kullanım haslığı değerlerini iyileştirmek için çeşitli ilave yıkama denemeleri yapılmıştır. Denemeler sonunda haslık değerleri iyileştirilmek istenirken, kumaşın son renginin de spektrofotometrik olarak değişmemesi amaçlanmıştır. Bu nedenle denemeler ile elde edilen numuneler hem renk ölçümüne hem de çeşitli haslık testlerine tabii tutulmuştur. Numunelerin haslık performansının belirlenmesi için, kullanım haslığı sınıfına giren yıkamaya karşı renk haslığı (A2S, B2S, C2S, D2S), sürtünmeye karşı renk haslığı, tere karşı renk haslığı (asidik-bazik), suya karşı renk haslığı, kuru temizlemeye karşı renk haslığı ve ışığa karşı renk haslığı testleri uygulanmış ve sonuçlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Poliester/Viskon/Elastan, Haslık, Redüktif Yıkama, Reaktif Yıkama, Spektrofotometre.

FASTNESS IMPROVING STUDIES ON POLYESTER/VISCOSE/ELASTANE BLENDED WOVEN FABRICS AFTER DYING

ABSTRACT

To improve fastness values is very hard and difficult work after finishing all dyeing process for blended fabrics which have different dyeing and washing processes. In study, different extra washing experiments have been applied to Polyester/Viscose/Elastane blended fabric for improving its fastness values. At the end of experiments, while fastness values have been wanted to improve, it also has been aimed not to change final hue of fabric. Therefore, the samples got by experiments have been applied both spectrofotometric colour measurement and different fastness tests. To determine fastness performance of samples, washing fastness (A2S, B2S, C2S, D2S) rubbing fastness, perspiration fastness (acidic-alkaline), water fastness tests, dry-cleaning fastness, which are classified as usage fastness tests, have been applied and their results have been detaily investigated.

Key Words: Polyester/Viscose/Elastane, Fastness, Reductive Washing, Reactive Washing, Spectrofotometer.

1. GİRİŞ

Tekstil terbiyesinde elde edilen ürünlerin kalitesinin ölçülüp, terbiye proseslerinin verimini tayin etmek için göz önünde bulundurulmuş birkaç parametre vardır. Bunlar çeşitli renk haslıkları, mamul renginin veya deseninin isteğe göre elde edilip edilememiş olması ve isteniyorsa mamulün kendinden beklenen bazı performans kriterlerini (su geçirmezlik, yanmazlık, kir tutmazlık vb..) karşılayıp karşılayamadığıdır.

Çalışmada bu parametrelerden renk haslığı kavramı üzerinde durulmuştur. İncelenmek üzere renk haslığı değerleri açısından sürekli problem yaratma potansiyeli olan, koyu renge boyanmış Poliester/Viskon/Elastan karışimli kumaş seçilmiştir.

Haslık iyileştirme kavramı literatürde üzerinde sıklıkla durulan ve deneysel çalışmalarla destekli birçok araştırmanın yapıldığı bir konudur. Ancak karışım kumaşlarda haslıkların iyileştirilmesi halen çözülememiş bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

İnceleme yapılırken seçilen numune kumaş ilk olarak çektirme yöntemine göre standart boyama prosesleri olan poliester